

**HUMANITIES AND NATURAL SCIENCES UNIVERSITY
IN SANDOMIERZ**

Scientific and pedagogic internship

**HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
AS A MEDIUM FOR THE FORMATION OF A NEW
GENERATION OF PEDAGOGICAL WORKERS**

June 11–15, 2018

Sandomierz – 2018

CONTENTS

Scientific and pedagogic internship «Higher education institutions as a medium for the formation of a new generation of pedagogical workers» : Internship proceedings, June 11–15, 2018. Sandomierz. 120 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Інтеграція фундаментальної та професійної складових підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів на прикладі вивчення явища голографії Аврамчук О. Є.	6
Система фахової підготовки філолога: сучасні підходи до викладання дитячої літератури у закладі вищої освіти Атрошенко Г. І.	10
Сучасні підходи до управління якістю професійної підготовки майбутніх учителів Ашихміна Н. В.	14
Основні можливості використання хмаро орієнтованої системи підтримки навчання у професійній підготовці майбутніх учителів інформатики Вакалюк Т. А.	18
Критерії успішності науково-педагогічної діяльності майбутніх педагогів Грозан С. В.	23
Пріоритетні напрямки розвитку дітей з відхиленнями інтелекту на уроках географії Завітренко Д. Ж., Березенко Н. О., Барбулат М. Р.	29
Формування гендерної культури особистості в сучасному освітньому просторі Калько І. В.	33
Духовний репертуар як засіб виховання професійних якостей майбутніх вчителів музичного мистецтва в класі хорового диригування Колоскова Ж. В.	37
Впровадження інтенсивних технологій у підготовці фахівців готельно-ресторанної справи Конох О. Є.	40
Особистісно орієнтована підготовка майбутніх педагогічних працівників Литвин А. В.	44
Про стан математичної підготовки абітурієнтів – майбутніх учителів математики Лиходєєва Г. В.	49
Можливості використання хмарних сервісів у закладах вищої освіти Медведева М. О.	53

Ефективні методи формування досвіду музично-просвітницької діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва Мельник О. П.	57
Інформаційні технології в професійній підготовці вчителя Мінько Н. П.	61
Методи контекстного навчання студентів педагогічних вузів на факультетах культури і мистецтв, у інструментальному класі Негребецька О. М.	65
Смислова сутність індивідуальної освітньої траєкторії в процесі дидактичної підготовки майбутніх вчителів початкової школи Пермінова Л. А.	71
Особливості підготовки студентів закладів вищої освіти до інклюзивного фізичного виховання Пиптюк П. Ф.	76
Підготовка викладачів до педагогічної діяльності у технічних закладах вищої освіти Плачинда Т. С.	79
Інноваційний підхід до методики формування педагогічних навичок у майбутніх спеціалістів з фізичної культури в процесі реформування освіти України Полулященко Ю. М., Полулященко Т. Л.	83
Особливості підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до опанування системою збереження здоров'я на основі системи здорового способу життя в традиції українського козацтва Пригула О. Л.	89
Підготовка майбутніх педагогічних працівників дошкільної освіти Рацул О. А.	93
Особистісний і професійний розвиток викладачів закладів вищої освіти у процесі підвищення кваліфікації Руденко Л. А.	96
Використання прогресивних інформаційних технологій при вивченні курсу оперативної хірургії та топографічної анатомії Селіванова О. В., Левон М. М., Зіневич Я. В., Бондар Л. В.	101
Загальний аналіз закладів вищої освіти України Сидорук А. В.	104
Western European humane pedagogy in system of culturological peculiarities Sizov V. V.	107

Культуротворчий потенціал вищої педагогічної освіти у XXI ст.: пошук пріоритетів Сущенко Л. О.	111
Професійно значущі особистісні якості викладача вищого військового навчального закладу та його компетенції Таршин В. А., Очкуренко О. В.	115

до автономного прийняття рішень, емоційну схильність до роботи в умовах змін. Інтерактивні методи навчання є підґрунтям більшості завдань, побудованих на інтенсивних технологіях.

Література:

1. Маковецька Н.В. Професійна компетентність викладачів як умова ефективного впровадження інтенсивних технологій у процес підготовки фахівців туризму. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер: Педагогіка. – 214. – № 2. – С. 165-169.
2. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера. – К.: Знання, 2013. – 287 с.
3. Панфилова А.П. Инновационные педагогические технологии: Активное обучение. – М.: Издательский дом «Академия», 2009. – 192 с.

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Литвин А. В.

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри практичної психології та педагогіки
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Перед українськими педагогічними закладами вищої освіти нині постала складна та багатоаспектна проблема, вирішення якої передбачає, з одного боку, формування компетентності майбутніх викладачів, з іншого, спрямування освітнього процесу на загальнокультурний, інтелектуальний, моральний розвиток особистості майбутнього педагога. У період інтенсивної модернізації освіти, який характеризується оновленням змісту навчання і професійної підготовки, появою інноваційних технологій, удосконаленням форм і методів організації навчання, виникає необхідність перегляду класичних підходів до підготовки педагогів.

Сучасний викладач повинен бути не просто фахівцем високого рівня, а й відповідати таким вимогам: мати розвинуті компетенції у галузі професійної діяльності; вміти проектувати індивідуальні освітні

траєкторії учнів, забезпечувати варіативність змісту освіти; бути готовим упроваджувати в навчальний процес інтерактивні, діяльнісні компоненти, включати тренінгові методи навчання, інформаційно-комунікаційні технології; мати сформовані вміння і навички, необхідні для продовження власної освіти [2, с. 15].

Гуманістична спрямованість педагогічної діяльності полягає в її орієнтації на особистість учня, утвердження найвищих духовних цінностей, моральних норм поведінки і стосунків та передбачає гуманістичний вияв ціннісного ставлення до праці, її мети, змісту, засобів, суб'єктів. Гуманістична спрямованість особистості вчителя означає ставлення до учня як до найвищої цінності, визнання його права на вільний розвиток і прояв своїх здібностей, реалізацію особистісного творчого потенціалу в професійній діяльності.

Однак, незважаючи на вагомі науково-педагогічні розробки та інноваційні процеси, що відбуваються у вищій освіті, реалізація сучасних підходів не отримала належного висвітлення в педагогіці, психології та методиці викладання навчальних дисциплін в українській вищій педагогічній освіті. Попри чималу кількість теоретико-методологічних досліджень, присвячених педагогічній професії, формування особистості майбутнього викладача, становлення його педагогічної майстерності, готовності до педагогічної діяльності потребують подальших наукових і методичних розробок з метою розв'язання суперечності між підвищеними вимогами до професійно-педагогічної підготовки викладача та недостатнім науково-педагогічним забезпеченням цього процесу, слабкою розробленістю технологій її формування. Зокрема, обмаль досліджень щодо впровадження ідей особистісно орієнтованого підходу до підготовки майбутнього педагога.

Натомість гуманізація освіти, орієнтація на людину, спроби знайти способи оптимального використання невичерпних можливостей особистості свідчать про зміну пріоритетів у царині соціально-педагогічних цінностей. Відповідно до нової, особистісно орієнтованої парадигми освіти навчально-виховний процес максимально спрямовується на формування розвиненої, самодостатньої особистості, пристосованої до швидкозмінних реалій. Навчання має пробуджувати пізнавальний інтерес, спонукати особистість до творчого пошуку, давати змогу бачити свої здобутки і подальші перспективи. На відміну від традиційної (знаннєвої) парадигми, яка орієнтує учнів на засвоєння

визначеного обсягу знань, умінь і навичок, центром гуманістичної, особистісно орієнтованої освітньої парадигми є індивід, його потенціал як основа для формування творчої, конкурентоспроможної, здатної до саморозвитку людини [4]. Нова парадигма освіти висуває на перший план особистісно орієнтований підхід до формування майбутнього викладача, сутність якого виявляється у спрямованості на особистість педагога, реалізацію його власної системи цінностей у професійній діяльності. Нова науково-педагогічна стратегія має цілеспрямовано проектувати розвиток особистості [1, с. 19].

Особистісно орієнтований підхід до навчання та професійної підготовки – це цілеспрямований, планомірний, спеціально організований педагогічний процес, орієнтований на розвиток і саморозвиток студентів, актуалізацію їхніх особистісних особливостей, що сприяє розкриттю потенційних ресурсів майбутнього фахівця. На практиці, на жаль, удосконалення навчального процесу в педагогічних ЗВО зводиться до розробки нових схем навчально-практичного циклу, появи нових дисциплін, що призводить зазвичай до додаткового екстенсивного навантаження студентів.

На думку науковців, процес підготовки викладача у ЗВО може бути якісно покращено, якщо: в центрі дидактичної системи буде покладена особистість студента, його діяльність, психологічні механізми засвоєння знань та формування інтелектуальних і професійних дій; управління навчально-пізнавальним процесом буде засноване на постійному діагностичному контролі за рівнем особистісного та професійного розвитку і саморозвитку студентів та неперервному моніторингу їхніх досягнень; враховуватимуться індивідуально-типологічні особливості кожного студента, стиль його навчальної та професійної діяльності, суб'єктивний досвід, здатність до міжособистісних відносин і професійно значущі якості особистості майбутнього викладача; у педагогічному процесі, побудованому відповідно до нової парадигми освіти, дотримуватимуться основні дидактичні, організаційно-методичні, психологічні та технологічні вимоги [3, с. 5-6].

З цією метою для всіх студентів на кожному етапі навчання складається індивідуальна освітня траєкторія, яка, на відміну від навчальної програми, має гнучкий характер, що дозволяє враховувати динаміку особистісного та професійного становлення майбутнього викладача. Вона включає результати педагогічної та психологічної

діагностики професійно значущих якостей особистості студента, які заносяться у його психолого-педагогічну карту.

У процесі особистісно орієнтованого навчання викладачі цілеспрямовано мобілізують студентів, стимулюють мотивацію навчальної діяльності, особистісного та професійного зростання з урахуванням рівня професійної та особистісної підготовки кожного. На практиці оптимальним є комплексне використання різних форм мотивації: організацією освітнього простору, успіхом, оцінкою, прикладом, моральними і матеріальними стимулами тощо.

Зміст особистісно орієнтованого навчання будується на основі узгодження інваріантного та варіативного ядра освітньої програми, що дозволяє студентам певною мірою керувати змістом своєї підготовки. Організація особистісно орієнтованого навчання передбачає постійне управління навчально-виховним процесом з метою підвищення ефективності пізнавальної активності студентів та, водночас, надання їм можливостей самоуправління власною професійною підготовкою.

Розвивальне середовище, яке виникає у процесі особистісно орієнтованого навчання, повинне мати певні властивості, що забезпечують якісну педагогічну підготовку: гнучкість, тобто здатність освітніх структур до швидкої перебудови відповідно до потреб особистості (її досвіду, рівня професійної підготовки, ступеня сформованості індивідуального стилю педагогічної діяльності), довкілля, суспільних вимог; залучення студентів до управління самоосвітою і спільної з викладачами побудови індивідуальної освітньої траєкторії на основі діагностики і самодіагностики рівня професійної підготовки; безперервність, яка виражається у взаємодії та наступності всіх освітніх складових на різних етапах професійного становлення студентів; варіативність, що передбачає зміну освітньої системи відповідно до потреби в освітніх послугах та індивідуально-типологічних особливостей студентів; інтегрованість, спрямована на вирішення навчально-виховних завдань шляхом посилення взаємодії та зв'язків усіх складових освітньої системи; відкритість, що передбачає широку участь усіх суб'єктів в управлінні, демократизацію форм навчання і виховання; саморозвиток і саморегуляція навчально-професійної діяльності, засновані на процесах розвитку і саморозвитку особистості, індивідуального стилю її навчальної та професійної

діяльності; установка на взаємодію та спілкування всіх суб'єктів освітнього процесу на основі педагогічної підтримки.

Застосування на практиці особистісно орієнтованого підходу до підготовки майбутніх викладачів засвідчило його доцільність і ефективність. Насамперед, студенти, які проходять професійну підготовку у ЗВО в умовах особистісно орієнтованого навчання, більшою мірою проявляють гуманістичну орієнтацію, особистісну та пізнавальну рефлексію, готовність до розвитку творчих здібностей і пошуку індивідуального стилю педагогічної діяльності. Таким чином, особистісно орієнтовані освітні технології професійної підготовки майбутніх викладачів включають управління навчально-пізнавальним та виховним процесом, засновані на діагностиці та самодіагностиці рівнів професійної підготовки студентів, передбачають використання варіативних форм педагогічного впливу, спрямовані на формування педагогічної активності студентів та актуалізацію їхньої власної активності як суб'єктів освітнього процесу та наступної самоосвіти та саморозвитку протягом професійної діяльності.

Таким чином, особистісно орієнтована стратегія навчання орієнтована на сутність педагогічної підготовки, сприяє розкриттю творчого потенціалу майбутнього педагога. Вона сприяє формуванню у студентів індивідуального стилю педагогічної діяльності шляхом розкриття потенційних ресурсів особистості, орієнтацію на побудову індивідуальної траєкторії освіти студента під час підготовки у ЗВО та подальшої післядипломної освіти.

Література:

1. Кремень В. Сучасна філософія освіти і педагогічна наука / Василь Кремень // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – № 4. – С. 11-20.
2. Матросов В. Л. Модернизация высшей педагогической школы / Матросов В. Л. // Педагогика. – 2006. – № 10. – С. 14-18.
3. Мишагин В. Н. Личностно-ориентированный подход к организации профессиональной подготовки будущего учителя физической культуры: автореф. дис. на соиск. учен. степ. кандидата педагогических наук: спец. 13.00.01 / Мишагин В. Н. – Саратов, 2001. – 22 с.

4. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе / И. С. Якиманская. – М.: Директор школы (спецвыпуск), 1996. – 108 с.

ПРО СТАН МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ АБІТУРІЄНТІВ – МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ

Лиходєєва Г. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри математики та методики навчання математики
Бердянського державного педагогічного університету
м. Бердянськ, Запорізька область, Україна*

Сьогодні в Україні тривають докорінні зміни в системі освіти. Вони зумовлені насамперед стрімким розвитком технологій, загальною глобалізацією, інтеграцією України в європейський економічний та культурний простір. Особливої уваги привертають зміни, що відбуваються в системі педагогічної освіти України, адже саме від всебічної якісної підготовки майбутнього учителя залежить становлення Нової української школи, успішність освітньої системи, виховання молодого покоління, здатного до адаптування та співіснування в соціумі.

Стратегічним документом, що визначає принципи та методологію філософії та політики процесу підготовки нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття, стала Педагогічна Конституція Європи, яка була підписана в травні 2013 року в місті Франкфурт-на-Майні ректорами педагогічних університетів Європи членами Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи [1, с. 112].

Нова українська школа є ключовою реформою Міністерства освіти і науки України, головна мета якої полягає у створенні шкіл, де формуються знання та вміння застосовувати їх у житті. Концепція Нової української школи, що була ухвалена в жовтні 2016 року, містить не тільки основні засади реформи шкільної освіти, але й визначає головні кроки в реформуванні системи підготовки учителя [2]. Протягом 2016/2017 років в Україні відбулося обговорення проектів Стандартів вищої освіти за педагогічними спеціальностями, якими було визначено сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів